

Ἐλληνισμός

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΗΡΩΤΕΑ

- Ἐν Ἀθήναις Δ αχ. γ. 4.
- Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις " " 5.
- Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ " " 8.

ΟΥΔΕΝΙ ΑΠΟΛΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΝ ΨΕΑΝ

Διακριβαί μὴ ἀπόδουσαι τῷ σκοπῷ τοῦ φύλλου δημοσιεύονται δωρεάν. Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΤΟΣ Α΄. — ΑΘΗΝΗΣΙ 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1880. — ΑΡΙΘ. 5

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ

ΙΩΣΗΦ ΑΔΙΣΩΝΟΣ

Ἡ ὄπτασία τοῦ Μίρζα.

Ἦτο ποτὲ ἡ πέμπτη τῆς Σελήνης ἡμέρα ὅτε κατὰ τὸ ἔθιμον τῶν προπαιτέρων ἐσχόλαζον ἀφ' οὗ ἐπλήθυνθη καὶ ἀπηύθυνα τὰς προώνιας μου δεήσεις, ἤρχισα νὰ κατὰ τὸ ὑψηλὸν ὄρος Βαγδάτιον, ὅπως διέλθω τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας ἐν μελέτῃ καὶ προσευχῇ. Ἐν ᾧ οὕτως ἀνεμιζόμεν ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων, ἐβυθίσθην εἰς βαθεῖαν σκέψιν ἐπὶ τῇ ματαιότητι τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς· ἀπὸ συλλογισμοῦ δὲ εἰς συλλογισμὸν μεταβαίνων ἀβεβαίως εἶπον πρὸς ἑαυτὸν οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ σκιά, ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ὄνειρος». Ἐν ᾧ ταῦτα διελογιζόμεν ἔβριψα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ τῆς κορυφῆς βράχου τινὸς οὐχὶ μακρὰν ἐμοῦ κειμένου ἔνθα εἶδον τινὰ ποιμενικῶς ἐνδεδυμένον, καὶ μικρὸν μουσικὸν ὄργανον ἐν τῇ χειρὶ κρατοῦντα. Μόλις δ' ἐμοῦ ἀτενίσαντος αὐτόν, ἐφήρμοσε πρᾶκτα τὸ ὄργανον ἐκεῖνο εἰς τὰ χεῖλη του καὶ ἤρχισε δι' αὐτοῦ νὰ μέληπῃ. Οἱ φθόγγοι ἐκεῖνοι καθ' ὑπερβολὴν ἤδεις ἀπετέλουν ποικίλιν τόνων λίαν ἐμμελῶν καὶ ὄλως διαφόρων ἐκείνων οὓς εἶχον ἀκούσει ποτὲ πρότερον· μοὶ ἀνεμίμνησκον οὗτοι τότε τὰς οὐρανίας ἐκείνας μελωδίας ἃς ἄδουσι πρὸς τὰς μακαρίας τῶν καλῶν ἀνθρώπων ψυχὰς κατὰ τὴν πρώτην ἀφίξιν αὐτῶν ἐν τῷ παραδείσῳ, ὅπως ἐξκληψῶσι τὰς ἐντυπώσεις τῶν τελευταίων ἀγωνιῶν καὶ ἐξαγνίσωσιν αὐτά· ὅπως φθάσωσι τὰς ἡδονὰς τῶν αἰωνίων μονῶν.

Ἡ καρδία μου αἴφνης ἐπεδόθη εἰς μυστηριώδεις ἐκστάσεις.

Εἶχον ἀκούσει πολλοὺς πολλάκις συζητούντας περὶ τοῦ πρὸ ἐμοῦ βράχου καὶ λέγοντας ὅτι ἦτο κητοικία Δαίμονός τινος καὶ ὅτι πολλοὶ ἐθέλοντο ὑπὸ τῆς μουσικῆς ἐκείνης διερχόμενοι ἐκεῖθεν, οὐδέποτε ὅμως ἤκουσα λεγόμενον ὅτι ὁ μουσικὸς ἐκεῖνος ἐγένετο ὄρατος. Ἐν ᾧ δὲ οὗτος ἐξήγειρε τοὺς συλλογισμούς μου διὰ τῶν θελητικῶν ἐκείνων μελωδιῶν ἃς ἤδε πρὸς τέρψιν αὐτοῦ ἔστρεψα θεωρῶν αὐτὸν ἐκστατικῶς, οὗτος δὲ παρατηρήσας με μοὶ ἔνευσε καὶ κινῶν τὴν χεῖρα με προσεκάλεσε νὰ τὸν πλησιάσω.

Ἐπλησίασα τότε μετὰ τοῦ σεβασμοῦ ἐκείνου τοῦ ὀρειλομένου εἰς ἀνωτέρην φύσιν· ἐπειδὴ ὅμως ἡ καρδία μου εἶχεν ὄλως καταβληθῆ ἐκ τῆς θελητικῆς ἐκείνης δυνάμεως τῶν μελωδιῶν ἐκείνων, ἃς ἤκουσα ἔπεσα κατὰ γῆς ἐνώπιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ κλιῶν· ὁ Δαίμων παρατηρήσας με τότε μετὰ βλέμματος συμπαιθείας καὶ οἰκειότητος ὅπερ προσοικειώσασιν αὐτὸν εἰς τὴν μνήμην μου ἀπεμάκρυνεν πάντας τοὺς φόβους καὶ τρόμους μετὰ τῶν ὁποίων ἐπλησίασα αὐτὸν πρότερον. Με ἀνήγειρε καὶ λαβῶν με ἐκ τῆς χειρὸς «Μίρζα» μοὶ εἶπεν «ἤκουσά σου ἐν ταῖς μονωδίαις σου» ἀκολούθει μοι.

Μὲ ὠδήγησε τότε εἰς τὴν ὑψίστην κορυφὴν βράχου τινος ἔνθα σταθεῖς, «Παρατήρησον μοὶ εἶπε πρὸς ἀνατολὰς καὶ εἶπέ μοι τί βλέπεις;» βλέπω τῷ εἶπον, ἐκτεταταμένην κοιλάδα καὶ ἀπειρα ὑδάτων ρεύματα ἀρδεύοντα αὐτήν. Ἡ κοιλάς τὴν ὁποίαν βλέπεις καλεῖται μοὶ εἶπε κοιλάς τῆς Ἀθλιότητος, τὰ δὲ ρεύματα τῶν ὑδάτων ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ μεγάλου ρεύματος τῆς Ἀθανασίας. Τί δὲ σημαίνει τοῦτο, εἶπον ἐγώ, τὰ ρεύματα ταῦτα δηλαδή, ἅπερ βλέπω πηγάζοντα ἀπὸ τοῦ ἐνός ἀκρου ἐκ πυκνῆς ομίχλης, καὶ ἀπολύμενα πάλιν εἰς ἑτέραν ομίχλην

πρὸς τὸ ἄλλο ἄκρον; Τοῦτο μοι ἀπήνησεν ἀποτελεῖ μέρος τῆς Αἰωνιότητος καλούμενον Χρόνος καὶ καταμετρούμενον διὰ τοῦ Ἡλίου, καὶ ἐκτείνόμενον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κόσμου μέχρι τῆς συντελείας αὐτοῦ. Ἐξέτασον ἤδη μοι εἶπε τὴν θάλασσαν ταύτην τὴν ὑπὸ σκότους ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ὀριζομένην καὶ εἶπέ μοι τί ἀνακαλύπτεις ἐν αὐτῇ; ἀνακαλύπτω γέφυραν ἐκτισμένην ἐπὶ τοῦ ρεύματος. Ἡ γέφυρα αὕτη μοι εἶπεν εἶναι ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ. Θεώρησον αὐτὴν ἐπισταμένως. Μετὰ καταλληλοτέραν ἐξέτασιν τότε παρετήρησα ὅτι αὕτη συνέκειτο ἐξ ἑβδομήκοντα ἀκεραίων ἀψίδων, μετὰ τινων ἑθραυσμένων, αἵτινες προστιθέμεναι εἰς τὰς πρώτας ἀπετέλουν περίπου ἑκατόν. Ἐνῶ δ' ἐγὼ ἐμέτρων ταύτας ὁ Δάμιων μοι εἶπε ὅτι ἡ γέφυρα ἐκείνη συνέκειτο κατ' ἀρχὰς ἐξ ἑκατόν τοιούτων καὶ ὅτι ρεύματι ἀνέτροπέ τινος καὶ ἀφῆκεν οὕτω τὴν γέφυραν εἰς τὴν ἑρειποειδῆ ταύτην κατάστασιν εἰς ἣν τὴν ἔβλεπον τότε· ἀλλ' εἶπέ μοι πρότερον μοι εἶπε, τί βλέπεις ἐπ' αὐτῆς; πλῆθος πολὺ λαοῦ διερχόμενον ἀπεκρίθη, καὶ μέλαν νέφος ἐπισκιάζον ἑκάτερον τῶν ἄκρων αὐτῆς· παρατηρήσας δὲ προσεκτικώτερον εἶδον πολλοὺς τῶν διαβατῶν πίπτοντας ἐκ τῆς γεφύρας ἐντὸς τοῦ μεγάλου ρεύματος ὑπερῆρε ἐπ' αὐτὴν καὶ μετὰ καταλληλοτέραν ἔτι ἐξέτασιν ὅτι ὑπῆρχον ἀπειροὶ ὑπόγειαι θύραι ὑπὸ τὴν γέφυραν ἐφ' ὧν οἱ διαβάται μόλις πατοῦντες ἐπιπτον δι' αὐτῶν ἐντὸς τοῦ ρεύματος καὶ πάραυτα ἠφρνίζοντο· οἱ ἀπόκρυφοὶ οὗτοι καταρράχται ἦσαν τοσοῦτον πολλοὶ ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς γεφύρας ὥστε πλῆθος ἀνθρώπων μόλις ἠφρνίζοντο ἐντὸς τοῦ νέφους ἐπιπτον ἐντὸς αὐτῶν, καὶ πολλαπλασιαζόμενοι πρὸς τὸ μέσον ἀπετέλουν συνέχειαν οὕτως εἶπεν μετὰ τῶν ἀκεραίων ἀψίδων πρὸς τὸ τέλος.

Ἐπῆρχον τῇ ἀληθείᾳ τινες, πολὺ ὀλίγοι ὅμως, οἵτινες ἐξηκολούθουν εἶδος τι χωλῆς πορείας ἐπὶ τῶν ἑθραυσμένων ἀψίδων πίπτοντες ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ὡς λίαν καταβεβλημένοι καὶ ὡς ἔχοντες καταναλώσει ἀπάσας τὰς δυνάμεις των ἐκ τοῦ μακροῦ δρόμου.

Ἐπὶ τινος χρόνον ἐθεώρουν τὴν ἀλλόκοτον ἐκείνην συσκευὴν καὶ τὴν μεγάλην ποικιλίαν τῶν ἀντικειμένων ἀπερ παρίστα. Ἡ καρδιά μου ἐπληρώθη βθεσίας μελαγχολίας βλέποντος

πολλοὺς πίπτοντας ἀπροόπτως ἐν τῷ μέσῳ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐθυμίας καὶ δρᾶντο παῦν τὸ ὑπάρχον ἐνώπιον αὐτῶν ὅπως σωθῶσιν. Τινὲς παρετήρουν πρὸς τὸν Οὐρανὸν ἰστάμενοι σκεπτικοί, ἐν ᾧ δ' ἐθεώρουν αὐτὸν προσκόπτοντες, ἐπιπτον καὶ ἐγένοντο ἀφαντοί. Πολλοὶ ἄλλοι ἐφαίνοντο ἐνησχολημένοι εἰς καταδίωξιν πομφολύγων ἀπαστραπτουσῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς των καὶ ἀναπηδουσῶν ἐνώπιον αὐτῶν ἀλλὰ πολλὰκις ἐνῶ ἐπίστευον ὅτι ἔφθασαν εἰς τὸ τέρμα τοῦ σχεδίου των, οἱ πόδες των ἔχαλαροῦντο καὶ κατέπιπτον· ἐν τῇ συγχύσει ταύτῃ τῶν ἀντικειμένων παρετήρησα τινος ξίφη κρατοῦντας ἐν ταῖς χερσὶ, τρέχοντας τῆδε κακεῖσε ἐπὶ τῆς γεφύρας καὶ ὠθοῦντας πρόσωπά τινος πρὸς τὰς ἀφανεῖς ὑπογείους θύρας τὰς ὁποίας ἠδύναντο ν' ἀποφύγῃσι ἐὰν οὕτω πως καταδιωκόμενοι, δὲν ἠνυχάζοντο νὰ δράμωσι πρὸς αὐτάς.

Ὁ Δάμιων παρατηρήσας τότε ὅτι εἶχον παραδοθεῖ εἰς τὴν πρόορον ταύτην μελαγχολίαν μοι εἶπεν ὅτι πάρα πολὺ εἶχον προσηλωθῆ ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἐκείνων· ἄφες ταῦτα μοι εἶπεν ἤδη καὶ ῥίψον τὰ βλέμματά σου ἐπὶ τῆς γεφύρας καὶ εἶπέ μοι ἐὰν βλέπῃς τι ὑπερδεδεικνόμενον, παρατηρήσας δ' ἐπ' αὐτῆς. Τί σημαίνουν εἶπον αἱ μεγάλαι τῶν πτηνῶν ἐκείνων πτήσεις τῶν ἀενάως ἐπὶ τῆς γεφύρας περιπτύμενων καὶ πιπτόντων ἐπ' αὐτῆς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν; Βλέπω γύπας, ἀρπυίας, κόρακας, φαλακροκόρακας καὶ μεταξὺ τούτων πλείστα ἄλλα πτερόεντα πλάσματα, ἀπειρα μικρῶσαύτως πτερόεντα παιδιά, ἅτινα ἴστανται ἐπὶ τῶν μεσαίων ἀψίδων. Ταῦτα, εἶπεν ὁ Δάμιων, καλοῦνται Φθόνος, Φιλαργυρία, Δεισιδαιμονία, καὶ Ἐβρος μετὰ τῶν παρομοίων αὐτῶν μερῶν καὶ παθῶν, ἅτινα μαστίζουσι τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν.

Διηύθυνε τὰ βλέμματά μου ὡς διετάχθη, καὶ ὁ ἀγαθὸς Δάμιων ἐνίσχυε ταῦτα δι' ὑπερφυσικῆς τινος δυνάμεως ἢ διέλυε μέρος τῆς ὀμίχλης τῆς τοσοῦτον πυκνῆς πρότερον, ὅπως διεσδύθη ὁ ὀφθαλμὸς ἐν αὐτῇ, εἶδον τὴν κοιλιάδα ἀνοιγομένην εἰς τὸ ἀπώτατον ἄκρον καὶ ἐξαπλουμένην ἐντὸς ἀπειροῦ ὠκεανοῦ, ἐνθα ὑπῆρχε ὑπερμεγέθης βράχος ἀδελφάντινος διαχωρίζων αὐτὸν ἐν τῷ μέσῳ καὶ διαίρων εἰς δύο ἴσα μέρη. Τὰ νέφη ἅτινα ὑπῆρχον πρὶν ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐπέκειντο ἤδη τοῦ ἡμῶ

σεως μέρους τοσούτου, ὥστε οὐδὲν ἠδύναμην ν' ἀνακαλύψω ἐν αὐτῷ· τὸ ἄλλο ὅμως ἐφαίνετο ὡς εὐρὺς ὠκεανὸς, ἐφ' οὗ ἀπειροὶ νῆσοι ἦσαν ἐσπαρμέναι, κεκαλυμμέναι ὑπὸ κρητῶν, ἀνθέων καὶ περιστοιχισμέναι ὑπὸ μυρίων μικρῶν ἀπαστραπτουσῶν θαλασσῶν περιρρουσῶν αὐτάς· ἐνταῦθα ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσω πολλοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδόξους στολὰς μετὰ στεφάνων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διερχομένους διὰ τῶν δένδρων κατκακειμένους παρὰ τὰς κρήνας ἢ ἀναπνευόμενους ἐπὶ κλινῶν ἐξ ἀνθέων, καὶ νὰ ἀκούσω συγκεχυμένην ἀρμονίαν ἀσμάτων πτηνῶν, καταρρακτῶν, ἀνθρωπίνων φωνῶν καὶ μουσικῶν ὀργάνων. Ἡ εὐθυμία ἠῤῥακεν ἐν ἐμοὶ ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει τοσοῦτον θελητικῆς σκηνης. Ἐπεθύμησα δὲ νὰ εἶχον τὰς πτέρυγας ἀετοῦ ὅπως δυνήθω νὰ πετάξω πρὸς τὰς εὐτυχεῖς ἐκείνας μονὰς· ὁ Δάμιων ὅμως τότε, μοι εἶπεν, ὅτι ἡ μόνη πρὸς αὐτάς διόδος ἦτο διὰ μέσου τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου, ἃς ἔβλεπον ἀνοιγομένης καθ' ἑκάστην στιγμήν ἐπὶ τῆς γεφύρας. Αἱ πρὸ σοῦ δὲ κείμεναι νῆσοι ἐκείναι, μοι εἶπεν, αἱ τοσοῦτον δροσεραὶ καὶ κατάφυτοι, ἐξ ὧν ἀπασα ἡ τοῦ ὠκεανοῦ τούτου ἐπιφάνεια κατέχευται, εἶσιν πολυαριθμότεραι τῆς ἄμμου τῆς παραλίας. Ὅπισθεν δὲ τούτων ὑπάρχουσι μυριάδες ἄλλαι πολυαριθμότεραι καὶ ἀπώτερω παρ' ὅσον ὁ ὀφθαλμὸς ἢ ἡ φαντασία τινὸς ποτε ἠδυνήθη νὰ ἐκταθῆ· εἰσὶν δὲ κατοικίαι τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων μετὰ θάνατον, οἵτινες κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὸ εἶδος τῶν ἀρετῶν ἃς διέπραξαν, διαμοιράζονται εἰς τὰς νήσους ταύτας, αἵτινες πλήθουσιν ἠδονῶν καταλλήλων πρὸς τὰς ὀρέξεις καὶ τελειοποιήσεις ἐκείνων οἵτινες ἀπεκατεστάθησαν ἐν αὐταῖς· ἑκάστη νῆσος εἶναι Περσίδειος ἀρμόζουσα τοῖς σεβασμίαις αὐτοῦ κατὰ τοῖς. Δὲν εἶναι λοιπὸν ὁ Μιρζα καὶ διχομνηστικὸς ἐκεῖναι ἄξιοι ὅπως ἀγωνίζηται τις δι' αὐτάς; Ἀθλίαν λοιπὸν ὑπολαμβάνεις τὴν ζωὴν τὴν παραχωροῦσάν σοι τὴν εὐκαιρίαν τοῦ ν' ἀπολαίσῃς τοιαύτην ἀμοιβήν; καὶ φοβητόν τὸν θάνατον τὸν καταδεικνύοντα καὶ ὀδηγοῦντα σε εἰς τὰς εὐτυχεῖς ἐκείνας ὑπάρξεις; Μάθε λοιπὸν ὅτι οὐχὶ μάτην ἐκτίσθη ὁ κόσμος δι' ὃν τὸσαῦτα ἐπεφυλάχθησαν αἰωνιότητες. Ταῦτα τούτου λέγοντος, ἐγὼ ἐθεώρουν μετ' ἀνεκφράστου χάρους τὰς εὐτυχεῖς ἐκείνας νήσους.

Τέλος δεῖξόν μοι ἤδη, σὲ καθεκτείνω τῷ εἶ-

πον, τὰ ὑπὸ τὰ ζοφερά ἐκείνα νέφη, τὰ καλύπτοντα τὸν ὠκεανὸν πρὸς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ ἀδαμηνίου ἐκείνου βράχου μυστήρια! οὐδὲν ὅμως τούτου ἀποκριθέντος ἔστρεψα πρὸς αὐτὸν ὅπως δευτέραν φοράν ἐρωτήσω, ἀλλ' εἶχεν ἀφανισθῆ. Στρέψας τότε πάλιν πρὸς τὴν ὀπτασίαν ἣν τοσοῦτον χρόνον ἐθεώρουν οὐδὲν εἶδον ἀλλ' ἀντὶ τῶν βεβλητῶν ὑδάτων, τῆς ἀψιδοειδοῦς γεφύρας, καὶ τῶν εὐτυχῶν νήσων εἶδον τὴν ἐκτεταμένην κοιλιάδα τοῦ Βαγδατίου πλήθουςαν προβάτων, καμήλων καὶ βοῶν βοσκόντων ἐν αὐτῇ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΘΕΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ἐν τῇ προχθεσινῇ ἐπιστολῇ σου μοι ἐξέφραζες παράπονα διότι σοὶ ἔγραψα ἀρετὰ μέχρι τοῦδε περὶ τοῦ τέκνου σου, ἀλλ' οὐδὲν περὶ σοῦ, ἔχεις δίκαιον· πραγματικῶς, πλήρης χάριτος διανοουμένη πάντοτε ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἐρχομένη εἰς τὸ κτήμα σου θέλω σὲ εἶδει κρατοῦσαν ὠραῖον ἕγγελον εἰς τὰς ἀγκάλας σου, μόνον περὶ αὐτοῦ ἐσκεπτόμην γράφουσα. Ἀλλ' ἤδη νομίζω ὅτι ὀφείλω νὰ σοὶ εἶπω ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ σοῦ, καὶ δὴ σοὶ συμβουλεύω μεγάλως κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐγκυμοσύνης καὶ τοκετοῦ νὰ προφυλάττης τὴν υἱεῖάν σου, οὐχὶ τὸσον διὰ σὲ αὐτὴν ὅσον διὰ τὸ τέκνον σου. Πρὸ πάντων φέρε ἐνδύματα εὐρύχωρα καὶ ἐλαφρὰ, μηδὲν τῶν μελῶν τοῦ σώματός σου πιέζουσα· τρώγε τροφήν ὑγιᾶ, θρεπτικὴν καὶ εὐπεπτον, ἀπηλλαγμένην καρυκευμάτων, κανόνισον προπάντων τὴν ὥραν τῶν γευμάτων σου οὕτω πῶς, ὥστε νὰ ἐκτελήται κανονικῶς καὶ ἐγκαίρως ἡ χώνευσις καὶ μὴ θαυροφρῶνται ὁ στόμαχος τὸ ἐσπεῖρας· ἀπόφυγε τὰ πνευματώδη καὶ ἐρεθιστικὰ ποτὰ, περιορίζου δὲ εἰς ὀλίγον οἶνον μέλινα ὑδάτι μεμιγμένον.

Φρόντιζε ὥστε ὁ ἀήρ, ὃν ἀναπνέεις, νὰ ἦ ὅσῳ τὸ δυνατὸν καθαρώτερος καὶ πρὸς τοῦτο θέσον τὴν κλίνην σου εἰς τὰ ἀνώτατα δωμάτια, ἀπερ εἰσὶ πολὺ εὐάερα. Ἀπόφυγε τοὺς πρὸς τὴν λίμνην περιπάτους, διότι ὁ ἀήρ ἐκεῖ εἶναι ἀκαθαρός καὶ μiasματικὸς, μὴ κατέρχῃσαι ποτὲ εἰς τὸ καπνιστήριον καὶ μὴ μετέχῃς τῶν ἐσπεριδῶν καὶ λοιπῶν ἐντὸς οἰκίας διατεκνύσων,

καθ' ἃς συναθροίζονται πολλὰ άτομα, διότι ὁ ἀήρ ἐκ τῶν πολλῶν ἀναπνοῶν φθείρεται καὶ καθίσταται ἐπιβλαβής. Γυμνάζου μὲν ἀλλὰ πολὺ ὀλίγον καὶ προφυλάττου ἀπὸ τοῦ ἰσχυροῦς τινάγμου, ἀλμάττα καὶ διακταράξεις καὶ μηδὲ ὀλίγως ἰσπεύσης ἐνόσφ εἶσαι ἔτι ἔγκυος.

Εἰς πᾶσιν ἐνσχόλησίν σου τήρει τὸ γνωμικὸν τῶν ἀρχαίων «πᾶν μέτρον ἄριστον» ἰδίως εἰς τὰς μελέτας σου καὶ τὴν ἐργασίαν. Ἀποφευγε δὲ πᾶσιν συγκινήσιν εἴτε διανοητικὴν εἴτε ἠθικὴν, διότι αἱ συγκινήσεις ἐπενεργοῦσι θνασίμως ἐπὶ τοῦ ἐμβρίου.

Ταῦτα ἔχω νὰ σοὶ γράψω, φίλη μου, καὶ περὶ σοῦ συνιστῶ σοι τοὺς μικροὺς πρῶινους πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἰ δυνατόν, καὶ ἐσπερινοὺς περιπάτους, καὶ τὰ πρῶινά λουτρά· τὰ λοιπὰ ἀφήμι εἰς τὴν προνοητικὴν μερίμναν σου. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐπομένης ἐπιστολῆς μου ἀρξομαι πραγματευομένη περὶ τῆς καθ' αὐτὸ ἀνατροφῆς τοῦ παιδὸς μετὰ τὸν ἀπογαλακτισμόν.

ΑΝΘ

ΓΡΑΦΗ-ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ

(Συνέχ. καὶ τέλος: ἴδε προηγ. φύλλον).

Ἀρχαιοτάτη τῶν γνωστῶν βιβλιοθηκῶν ἦν ἡ ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τοῦ βασιλέως Ὁσμυνδίου ἰδρυθεῖσα καὶ κληθεῖσα *ψυχῆς ἰατροῦ*.

Ὁ τύραννος Πεισίστρατος ὁ προστάτης παντὸς ὑψηλοῦ καὶ ὠραίου, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἤρξατο ὑποφώσκουσα ἡ ἡὼς τῶν ἐπιστημῶν καὶ γραμμάτων, οὗτος πρῶτος συνέστησεν ἐν Ἀθήναις δημοσίαν βιβλιοθήκην διὰ τὰς ἐλευθερίους ἐπιστήμας. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐσπούδασαν μεγάλως ταύτην ἢ αὐτῆς ἡὼς. Ἀλλ' ὁ Ξέρξης εἰσελθόντων τῶν Ἀθηναίων εἰς τὰ *ξύλινα τείχη* κατέλαβε καὶ ἐπυρπόλησε τὸ ἄστυ, ἐφείσατο ὅμως τῆς βιβλιοθήκης μετενεγκὼν ταύτην εἰς Περσίαν, ἔτη δὲ πολλὰ ὕστερον Σέλευκος ὁ Νικάντωρ ἐπανάφερε τὰ βιβλία ταῦτα εἰς Ἀθήνας. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν Πολυκράτης ὁ Σάμιος συνέστησε τοιαύτην. Ἀκμαζουσῶν τῶν Ἀθηναίων ὑπῆρχον ἀξίαι λόγου ἰδιωτῶν βιβλιοθηκαί, ὡς ἡ τοῦ Εὐριπίδου, Εὐκλείδου, Ἀριστοτέλους κλπ. Κατὰ Στράβωνα πρῶτος ὁ Ἀρι-

στοτέλης ἐδίδαξε τοῖς Αἰγυπτίοις βασιλεῦσι τὴν τῶν βιβλιοθηκῶν κατάταξιν.

Ἡ τὰ μέγιστα πεφημισμένη ἦν ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ πρῶτον ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Σωτήρος ἰδρυθεῖσα. Ἐπὶ δὲ Πτολεμαίου τοῦ Φιλadelphου, Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐξωσθεὶς τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο δεκτὸς παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Αἰγύπτου, διορισθεὶς ἰσόβιος βιβλιοφύλαξ. Ὁ αὐτὸς βασιλεὺς ἀπέστειλε τῷ ἐν Ἰουδαίᾳ ἀρχιερεῖ τῶν Ἑβραίων Ἡλεάζαρ ἐπιστολὴν μετὰ πλουσίων δώρων, ἐξαιτούμενος παρ' αὐτοῦ τὰ σοφὰ βιβλία τοῦ ἐκλεκτοῦ τοῦ θεοῦ λαοῦ καὶ ἀνθρώπων ἱκανοὺς πρὸς μεταγλώττισιν τῶν γραφῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν. Ὁ Ἡλεάζαρ ἐπέμψε 70 γέροντας ἐκλεχθέντας ἀνὰ ἕξ ἐξ ἐκάστης φυλῆς. Οὗτοι δὲ εἰσὶν οἱ ἀποσελέσαντες τὴν μετὰφρασιν τῶν *ἑβδομήκοντα* θεωρουμένην ὡς τὸ ἀκριβέστατον ἀφομοίωμα τοῦ θείου πρωτοτύπου. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη συνέκειτο κατὰ μὲν Σενέκην ἐκ 400000 τόμων κατὰ δὲ τὸν Ἰώσηπον ἐκ 500000 καὶ κατὰ Γέλλιον (VI. 17) ἐξ 700000· συνεκροτεῖτο δὲ ἐκ δύο κειωρισμένων τμημάτων, ὧν τὸ μὲν ἦν ἐν τῇ πόλει καλούμενον *Περοχείου* ἢ *Βρυχείου* τὸ δ' ἐν τῷ *Σεραπείῳ*. Ὁ ἀκμάζουσ οὗτος ἀναξὶ προσέθηκε καὶ τὴν τοῦ Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην εἰς τὸ πνευματικὸν αὐτὸ μουσεῖον. Μῆρος τῆς συλλογῆς ταύτης ἀπετεφρώθη κατὰ τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πολιορκίαν τοῦ Πομπηίου ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, ἀνακκινισθεῖσα δ' αἰθὴς κατεκάη ὑπὸ τοῦ καλίφου Ὁμάρ τὸ ἔτος 640. Ἐτέρω ἀξία λόγου βιβλιοθήκη ἦν ἡ τῆς Περγᾶμου ἐπὶ Εὐμένους καὶ ἡ τοῦ Παλατινοῦ.

Ὁ πρῶτος κομίσας ἐν Ῥώμῃ βιβλία ἦν ὁ Αἰμύλιος Πάβλος λαβὼν τὰ τῆς μακεδονικῆς βιβλιοθήκης. Ὁ Λούκουλλος μετεκομίσαστο εἰς τὸ *tusculanum* τὰ λείψανα τῆς ἐν Περγᾶμοις βιβλιοθήκης τῆς οἰκογενεῖας τοῦ Ἀττάλου. Ὁ Λούκουλλος ἀφῆκεν ἐλευθέρην τὴν εἴσοδον τῆς βιβλιοθήκης αὐτοῦ. Ἐκεῖ δὲ συνήρχοντο οἱ Ἕλληνας ὑπὸ τὰς στοὰς ἐν εὐκρέστῳ σπουδῇ διατρίβοντες. Ἐκεῖ ὁ Κάτων ἀνεγίνωσκε τοὺς Στωϊκοὺς, ἐκεῖ ὁ Κικέρων συνήθιζε προσερχόμενος ἢ ἀναγινώσκῃ τοὺς ῥήτορας καὶ φιλοσόφους. Ἐτέρω βιβλιοθήκη ἦν ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου συστάσα, οὗσα δὲ μᾶλλον πανεπιστημιακὴ συνέλευσις πάντων τῶν πεπαιδευμένων τῆς ἐπο-

ΑΕΡΟΣΤΑΤΑ

ΚΑΙ

ΑΕΡΟΣΤΑΤΙΚΑΙ ΑΝΑΒΑΣΕΙΣ

Πολλὰ καὶ ποικίλα εἰσὶν αἱ προϊόντος τοῦ χρόνου γινόμεναι ἀνακκλύσεις, αἵτινες ἀρξάμεναι γοργῶ τῷ βήματι ἰδίως ἀπὸ τοῦ 18^{ου} αἰῶνος, ἐξακολουθοῦσιν ἄχρι τοῦδε ἀνακκινίζουσαι ἐκάστοτε τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ αἱ μὲν τῶν ἀνακκλύσεων αὐτῶν χρησιμοποιοθεῖσθαι δεόντως, μεγάλως συνετέλεσαν εἰς τὴν προαγωγὴν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου γενούς, αἱ δὲ μείνσσαι ἀτελεῖς ἢ καὶ ἀνερχόμεναι, μεγάλως κωλύουσι τὴν περαιτέρω τοῦ ἀνθρώπου ἀνάπτυξιν. Ἐν τῇ δευτέρᾳ ταύτῃ κατηγορίᾳ ὑπάγεται καὶ ἡ τοῦ αεροστάτου ἀνακκλύσις, ἣτις χάριν τέρψεως καὶ δόξης πολλάκις, σπικνίως δὲ χάριν ἐπιστημονικῶν λόγων χρησιμεύουσα, ὠφελεῖ τοσοῦτον κατὰ τὸν Ἀμερικανὸν Φραγκλῖνον, ὅσον τὸ ἀρτιγέννητον βρέφος. Πλὴν ἀλλ' ὅμως τὰ αεροστάτα, ὄντα ἀντικείμενον τόλμης καὶ γενναϊότητος τῆς ψυχῆς, ἔτι μὲ μεταφέροντα ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου εἰς ἄλλον, περέχουσι πολλὰ ἀπερίγραπτα θελγήτρον εἰς τοὺς ἐπιβαίνοντας αὐτῶν, πλειοτέραν δὲ ἡδονὴν, ἀκίνδυνον ἄλλως εἰς τοὺς ἀπλήστως περὶ τῆς δι' αὐτῶν ἐνκερίου πορείας ἀναγινώσκοντας. Οὕτως ἐπιθυμοῦντες ὅπως κατὰ τι εὐχαριστήσωμεν τὴν τε περιέργειαν καὶ τὸ φιλόμουσον τῶν τοῦ «Ἑλληνισμοῦ» ἀναγνωστῶν, συνετάξμεν τὴν περὶ αεροστάτων καὶ αεροστατικῶν ἀναβάσεων πραγματείαν ταύτην, ἐναμιγνύοντες τὸ ἐπιστημονικὸν μετὰ τοῦ τερπνοῦ, πρὸς ἀκοπωτέραν αὐτῆς ἀνάγνωσιν.

I

Τὰ αεροστάτα εἰσὶ σφαιρὰ ἐξ ἐλαφροῦ καὶ ἀδιαπεράστου ὑφάσματος, αἵτινες πληρούμεναι θερμικθέντος ἀέρος ἢ ὑδρογόνου, ὑψοῦνται εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, δυνάμει τῆς σχετικῆς αὐτῶν κενωρότητας.

Τὸ περιβάλλωμα τῶν αεροστάτων εἶνε κτεσκευατῆμενον ἐξ ἀτρακτοειδῶν τεμαχίων σφαιρικοῦ ὑφάσματος, ταφρετῶν κινῶν καλουμένων, συναρραμμένων καὶ κεχρισμένων ὑπὸ χρίσματος ἐξ caoutchouc, καθιστῶντος τὸν ἰστόν ἀδιαπε-

ραστον. Εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ αεροστάτου ὑπάρχει *δικλεις*, ἣν κρατεῖ κεκλεισμένην ἐργαλειόν τι, καὶ ἣν ὁ ἀερόναυτης δύναται νὰ ἀνοίξῃ κατὰ θέλησιν τῆς βοηθείας σχοινίου. Ἐλαφρὸν ἰτέινον σκάφος, ἐν ᾧ πολλὰ πρόσωπα δύνανται νὰ τοποθετηθῶσιν, ἐξήρηται κάτωθεν τοῦ αεροστάτου, ὑποστηριζόμενον ὑπὸ δικτύου ἐκ σχοινίου περιπύσσοντος αὐτὸ ἐξ ὀλοκλήρου.

Ἀεροστάτον συνήθους διαμέτρου, δυνάμενον νὰ ἀνυψώσῃ εὐκόλως τρία πρόσωπα, ἔχει ὕψος μὲν 15 περίπου μέτρων, διάμετρον δὲ ἑνδεκα μέτρων, ὅταν δ' εἶνε ἐντελῶς ἐξωγκωμένον, ἔχει ὄγκον 700 κυβ. μέτρων. Τὸ περιβάλλωμα βρῶνει 100 χιλιόγραμμα,¹ καὶ τὰ συμπρομαρτοῦντα, ὡς τὸ δικτυωτὸν τὸ ὑπάρχον κάτωθεν τοῦ αεροστάτου καὶ τὸ σκάφος, βρῶνουσι 50 χιλιόγραμμα.

Τὰ αεροστάτα πληροῦνται εἴτε δι' ὑδρογόνου καθαρῶ, εἴτε δι' ἀνθρακούχου ὑδρογόνου, (gaz) δι' οὗ φωτίζονται αἱ μεγαλοπόλεις. Καίτοι τὸ ἀέριον τοῦτο εἶνε πικνότερον τοῦ ἀπλοῦ ὑδρογόνου, τὸ μεταχειρίζονται ὅμως νῦν ὡς εὐθηνότερον καὶ εὐκολώτερον κατασκευαζόμενον. Εὐκολώτατα φέρεται ἀπὸ τοῦ καταστήματος τοῦ ἀεριοφότου εἰς τὸ αεροστάτον, δι' ἀγωγῶ ἐξ ὑφάσματος κεχρισμένου ὑπὸ κόμμεως.

Ἡ δὲ διὰ τοῦ καθαρῶ ὑδρογόνου πλήρωσις τῶν αεροστάτων γίνεται ὡς ἐξῆς. Πλησίον τοῦ αεροστάτου τοποθετοῦται σύμπλεγμα κάδων, ἐν οἷς ῥίπτουσι ῥιπίσματα σιδήρου, ὕδωρ, καὶ θεϊκὸν ὄξύ, οὐσίαις ἀναγκάσις πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὑδρογόνου, καθόσον ὁ σίδηρος ἐπιδοῖ ἐπὶ τοῦ ὕδατος καὶ ἐν μέρει ἀναλύει αὐτὸ, τὸ δὲ ῥιπτόμενον θεϊκὸν ὄξύ, ἐπιδρῶν ἰσχυρότερον ἐπὶ τοῦ σιδήρου, ἐπισπεύδει τὴν ἀνάλυσιν αὐτοῦ, καὶ δι' ἀναβρασμοῦ καὶ ἰσχυρᾶς θερμοκρασίας παράγεται οὕτως ἀερίον τι, 14άκις κενωρότερον τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος καὶ ἀναφλέξιμον, ἦτοι τὸ ὑδρογόνον.

Ἐξ ἐκάστου κάδου τὸ ἀέριον μεταβαίνει ὑπὸ τινα κεντρικὸν κάδον, ἀνοικτὸν κατὰ τὴν κατωτέραν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν καὶ βελυθισμένον εἰς λεκάνην πλήρη ὕδατος. Τὸ ἀέριον πλυόμενον ἐν τῷ ὕδατι τοῦτω, μεταβαίνει εἰς τὸ αεροστάτον διὰ μικροῦ ἐξ ὑφάσματος σωλῆνος, προσκεκολλημένου διὰ μὲν τοῦ ἐνὸς πέρατος εἰς τὸν

¹ Βάρος ἀντιστοιχοῦν πρὸς 78 ὀκάδας, ἑκάστου χιλιόγραμμου ἔχοντος 312 ὄρμια.

κεντρικόν κάδον, διὰ δὲ τοῦ ἐτέρου εἰς τὸ ἀερόστατον.

Οὕτω, μετὰ τινα χρόνον ἐξογκοῦται τὸ ἀερόστατον, ὅπερ κρητοῦσι τινες διὰ σχοινίων ἐξηρητημένων ἐκ τοῦ δικτυωτοῦ μέρους, ὅπως κατανικήσωσι τὴν δυνάμιν του, δι' ἧς τείνει ν' ἀνέλθῃ. Πληρωθέντος τοῦ ἀεροστάτου, ἀφαιροῦσι τὸν σωλῆνα δι' οὗ εἰσάγεται τὸ ἀέριον, καὶ ἐξαρτῶσι τὸ σκάφος ἐκ τοῦ δικτυωτοῦ. Αἱ διάφοροι αὗται προπαρασκευαί ἀπαιτοῦσι δύο τοῦλάχιστον ὄρας. Ὁ ἀερονάυτης τοποθετεῖται τέλος ἐν τῷ σκάφει, καὶ δοθέντος σημείου ἀναχωρήσεως, ἀφίησιν τὰ σχοινία, καὶ τὸ ἀερόστατον ὑψοῦται μετὰ ταχύτητος, κατὰ τοσοῦτον μεγαλειτέρας, ὅσον τοῦτο εἶνε ἐλαφρότερον τοῦ ἐκτοπιζομένου ἀέρος.

Πολλὰ ἀληθῶς παραδείγματα δυστυχημάτων ὑπάρχουσι, προσελθόντων ἐκ τῆς ἀπροσεξίας τῶν κρητούντων πρὸ τῆς ἀνόδου τοῦ τὸ ἀερόστατον ἐργατῶν, καθ' ἃ τὰ ἀερόστατα ἀφιέμενα ἐλεύθερα ἐκτοξεύονται δίκην βελῶν πρὸς τὰ κίθέρια ὕψη. Πολλοὶ δὲ ἀτρόμητοι ἀερονάυται εὐρίσκουσιν εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας τὸν θάνατον, χωρὶς νὰ δυνηθῶσι νὰ τὸν ἀντιμετωπίσωσι μετ' ἐγκοτερήσεως καὶ θάρρους εἰς τὰ ψύχη καὶ τὴν ἐρημίαν τῶν αἰθέρων, καὶ τῶν βρεμμάτων ὧν πολλὰκις γίνονται ἔρμιον, φερόμενοι καὶ κατασυντριβόμενοι εἰς ἀγνώστους χώρας. Ζωηρὰ ἔτι εἶνε ἡ ἐντύπωσις τῶν κραυγῶν καὶ λυγμῶν τοῦ παρισταμένου πλήθους κατὰ τὴν τῷ 1873 γενομένην πτώσιν τοῦ ἀτρομήτου ἀερονάυτου La Mountain, οὗτινος τὸ ἀπὸ μεγίστου ὕψους πεσὼν σῶμα ἐπὶ τῆς γῆς, ἠνέφξε λάκκον 15 ὑπεκατοσομέτρων, καὶ κατέταψε μοιραίως μόνον του τὸν τάφον, ἐφ' οὗ αἰωνίως ἐπρόκειτο χάριν τῆς ἐπιστήμης νὰ ἀναπαύηται!!!

Μαρτυρικὸς τῷ ὄντι ἦτο ὁ θάνατος τοῦ ἀτυχοῦς τούτου ἀερονάυτου, πεσόντος μετὰ τοῦ σκάφους καὶ τῶν ἐξηρητημένων σχοινίων, μετὰ τὴν ἐν Michigan τῇ 4 Ἰουλίου, ἐνδόξῳ ἡμέρᾳ τῆς ἐπετηρίδος τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἡνωμένων πολιτειῶν γενομένην ἀνάστασιν του. Ἐκρέματο σπασμωδῶς ἐκ τοῦ ἐναερίου σκάφους καὶ ἐπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος μετ' ἀπεριγράπτου ταχύτητος ἐπὶ παρουσίᾳ χιλιάδων θεατῶν διαχυθέντων εἰς δάκρυα καὶ λειποθυμίας. Τὰ ὄστα συνετρίβησαν ἐκ τῆς συγκρούσεως, τινὰ δὲ μετεβλήθησαν εἰς κόνιν! Ἡ κεφαλὴ τοῦ δυστυχοῦς ἐθλάσθη

κατὰ φρικώδη τρόπον, ἡ δὲ κατωτέρα σιαγὼν ἐντελῶς ἀποσπασθεῖσα, ἦτο κεκλυμμένη ὑπὸ στιβάδος πυκνῆς αἵματος! Τοιοῦτον τὸ φρικῶδες τέλος τοῦ La Mountain, ὃν ἡ θάλασσα τοῦλάχιστον ἐσεβάσθη κατὰ τὴν εἰς τὴν λίμνην Εἰγιέ πτώσιν του, καθ' ἣν μικροῦ δεῖν ἐπνίγετο ὑπὸ τῶν ὑδάτων.

Ὅταν ὁ ἀερονάυτης θέλῃ νὰ κατέλθῃ, ἔλκει τὸ σχοινίον, τὸ ἀνοίγον τὴν δικλειδα, κειμένην εἰς τὸ ἀνώτερον μέρος τοῦ ἀεροστάτου τὸ ἐντὸς τοῦ ἀεροστάτου ὑδρογόνον ἀναμιγνύεται μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος, καὶ τὸ ἀερόστατον κατέρχεται. Τούταντιον ὅπως ἀναχαιτίτη ὁ ἀερονάυτης τὴν κατάπτωσιν, ὅταν εἶνε ταχέως, κενεὶ σάκκους ἐξ ὑφάσματος πλήρεις ἄμμου, καὶ τὸ ἀερόστατον ὑψοῦται ἐκ νέου, ὅπως κατέλθῃ εἰτα εἰς προσιώτερον τόπον.

Τὸ ἀλεξιπτῶτον σκοπεῖ τὴν διὰ τῆς ἐγκαταλήψεως τοῦ ταχέως κατερχομένου ἀεροστάτου βραδείαν κάθοδον τοῦ ἀερονάυτου. Τὸ ὄργανον τοῦτο κατεσκευάζεται ὑπὸ εὐρέως κυκλικοῦ ὑφάσματος πέντε περίπου μέτρων διάμετρον ἔχοντος, καὶ ἐκτείνεται ἕνεκα τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἀέρος δίκην πλατέως ἀλεξιβροχίου, πίπτον διὰ τοῦτο βραδέως. Ἐπὶ τῆς περιφερείας εἰσι προσκεκολλημένα σχοινία, ἅτινα ὑποστηρίζουσι σκάφος, ἐφ' οὗ τίθεται ὁ ἀερονάυτης. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἀλεξιπτῶτου ὑπάρχει ὀπή, δι' ἧς ἐκφεύγει ὁ διὰ τῆς καταπτώσεως πιεζόμενος ἀήρ· ἄλλως παράγονται αἰωρήσεις μεταδιδόμεναι εἰς τὸ σκάφος καὶ καθιστάμεναι οὕτω κινδυνώδεις.

Τὸ ἀλεξιπτῶτον κεῖται εἰς τὰ πλάγια τοῦ ἀεροστάτου δεδιπλωμένον καὶ προσκεκολλημένον εἰς τὸ δικτυωτόν, διὰ μέσου σχοινίου διερχομένου ἐπὶ τροχαλίας ὅπως ἔλθῃ καὶ συνενωθῇ εἰς τὸ σκάφος· ἀρκεῖ ν' ἀφελθῇ τὸ σχοινίον, καὶ τὸ ἀλεξιπτῶτον καταλείπει τὸ ἀερόστατον.

Πρῶτος ὁ Garnarin κατήλθε δι' ἀλεξιπτῶτου, ἀλλ' ἐφευρετὴς αὐτοῦ φαίνεται ὁ Blanchard.

Ἡ δ' ἐφεύρεσις τῶν ἀεροστάτων ὀφείλεται ὡς γνωστὸν εἰς τοὺς γάλλους ἀδελφούς Στέφανον καὶ Ἰωσήφ Μογγολφιέρους, χαρτοποιούς ἐν τῇ μικρᾷ τῆς Γαλλίας πόλει Ἀννοναί, ἐν ἧ ἐγένετο καὶ ἡ πρώτη δοκιμὴ αὐτῶν τῇ 5 Ἰουνίου 1783. Ἡ πρώτη αὕτη σφαῖρα ἦτο ἐξ ὑφάσματος περιβεβλημένου χάρτην, ἔχουσα 36 μέτρων περιφέρειαν, καὶ βαρύνουσα 250 χιλιόγραμμα. Ἡ

νεωγμένη εἰς τὸ κατώτερον μέρος, ἐπληρώθη ὑπὸ θερμοῦ ἀέρος, καιομένων κάτωθεν χύτρων, ὑφασμάτων καὶ θεβρεγμένων ἀχίρων.

Ἄπειρον πλήθος ἀνθρώπων σιωπηλῶς ἀνέμενον τὴν ἐνδοξὸν ταύτην ἀνάστασιν τῆς Μογγολφιέρου σφαίρας, ἥτις πληρωθεῖσα ὡς ἀνωεῖπομεν ἦτο ἕτοιμος νὰ πετάξῃ εὐτως εἰπεῖν. Ὅκτῳ ἐργάται ἐκράτουν τὸ ἐξογκωθὲν ἀερόστατον καὶ ἐφάνοντο ἀνυψούμενοι σχεδὸν ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε ἐπὶ τῇ διατμητῇ τοῦ Μογγολφιέρου ἄφρατε τὰ σχοινία, ἐγκατέλιπον αὐτὸ ἐκτοξευθὲν μετὰ ταχύτητος καταπίπτοντος λίθου.... Ὅποῖα κραυγὰ! ὅποῖα ἐπιδοκιμασίαι! ὅποῖοι θόρυβοι κεραυνοῦ διεδέχθησαν τὴν σιωπὴν! Ἐφάνετο ὅτι οἱ εἰς τὸν ἀέρα ἐκσφενδονιζόμενοι πῖλοι καὶ μάλινοι σκοῦφοι, οἱ βραχιόνες, αἱ φωναὶ, αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀνθρώποι συνάδευον τὸ ἀερόστατον, ὅπερ ἐξηκολούθη ταχέως καὶ μεγαλοπρεπῶς τὴν πορείαν του. Ἦτο ὁμόθυμος ἐνθουσιασμός. Ἐγέλων, ἔκλαιον, αἱ γυναῖκες περιεπτύσσοντο ἀλλήλας, τέλος πᾶν ὅ,τι εἶχε πόδες καὶ δυνάμιν νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν, ἤρξατο τρέχον καὶ ἀκολουθοῦν τὴν διεύθυνσιν τῆς σφαίρας. Πάντες περιεστοίχουν, συνεχίζοντο, ἐπήρουν τὸν ἐφευρετὴν, ὅστις ὑπέκλινεν μετ' ἡσύχου καὶ χαρίεντος μειδιάματος.

Ἄλλ' ἀποβελὸν τὸ ἀερόστατον, ἕνεκα τοῦ πορώδους τῆς ὀθόνης, τὸ ἀέριον αὐτοῦ, κατήλθεν βραδέως, ἐπευρημούντων τῶν θεατῶν.

Οἱ ἀδελφοὶ Μογγολφιέροι ἠγγείλαν τότε τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ πειράματος τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν, ἥτις κατέστησεν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξακριβῶσιν αὐτοῦ, καὶ προσεκάλεσεν αὐτοὺς εἰς Παρισίους, ὅπως ἀνκλάβωσι τὸ πείραμα δαπάνῃ τῆς Ἀκαδημίας. Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξύ ὁ καθηγητὴς τοῦ Φυσιολογικοῦ Κήπου τῶν Παρισίων Saint Fould προέλαθε, κατασκευάσας ἰδίαν ἀερόπορον σφαῖραν πληρωθεῖσαν οὐχὶ θερμῶν ἀέρος, ἀλλ' ὑδρογόνου.

Περὶ τὰς 2 μ. μ. τῇ 27 ἀγούστου αἱ ἀρχαὶ καὶ ἄπειρον πλήθος ἐφέροντο εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως τῶν Παρισίων, γέμον στρατιωτῶν Τρικκόσιαι χιλιάδες ἀνθρώπων συνδρομαρὸν ἐκείσε πνταχόθεν τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ, ὅπως γένωνται μάρτυρες τοῦ πειράματος τούτου θεάματος. Περὶ τὰς 5 ὥρας κανόνου βολὴ προήγαγε τὴν ἀρχὴν τοῦ πειράματος. Ἡ ἀερόπορος σφαῖρα ἦτο πλήρης τότε ὑδρογόνου, καὶ ὡς ἀ-

πηλλάχθη τῶν κατεχόντων αὐτὴν δεσμῶν, ἐξήρθη μετὰ τοσαύτης ταχύτητος εἰς τὸν ἀέρα, ὥστε ἐν δυοῖς λεπτοῖς ἔφθασεν εἰς ὕψος χιλίων μέτρων, ἔνθα ἀπαντήσασα βραδείαν νεφέλην ἠφάνισθη εἰς τοὺς αἰθέρας.

Ἀδύνατον εἶνε νὰ περιγράψῃ τις τὴν ἐκπληξὴν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν τῶν ἀπείρων θεατῶν, ὧν πολλοὶ ἐδάκρυσαν καὶ ἄλλοι ἐνηγκαλίζοντο ὡς παραφρονούντες. Ἐντοσοῦτῳ ἐπέσκηψε ῥαγδαίαν βροχὴν· ἀλλ' οἱ θεαταὶ παρατηροῦντες ἀδικόφως τὸ αὐτὸ τοῦ οὐρανοῦ μέρος, ἐβρέχοντο μὴ προφυλαττόμενοι ἀπὸ τοῦ καταπίπτοντος ῥαγδαίου ὕδατος. Διότι ὁ συνήθως ἐμπροθέστατος καὶ ἄπληστος θεαμάτων λαὸς τῶν Παρισίων οὐδέποτε μέχρι τότε παρέστη ἐν ὁμοίῳ παραδόξῳ θεάματι.

Ἄλλὰ τὸ ἀφανισθὲν ἀερόπορον σφαῖρωμα μετρωσθὲν ἤδη εἰς ὕψος, ἐνῶ ὁ ἀήρ καθιστάται ἀρκεότερος, διερράγη ἐκ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ἐν κῦτῷ ἀερίου, ἐκφυγόντος διὰ τῆς ῥωγμῆς καὶ κατέπεσε βραδέως μετὰ μίαν ὥραν περὶ τινα κώμην, πέντε ἀπέχουσιν λεύγας τῶν Παρισίων, ἐν μέσῳ ἀγροίκων τινων χωρικῶν, ὅτινες ἐνόμισαν ὅτι ἡ σελήνη ἐπιπτεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Ἄλλ' ὅμως μετ' οὐ πολὺ ἀνεθάρρησαν, καὶ ὅπως τιμωρήσωσιν αὐτὸ ἀντὶ τοῦ κατασχόντος αὐτοὺς φόβου, ὤρμησαν ἐμμανῶς ἐπὶ τὴν ἀνακον μηχανὴν, ὅπως τὴν διακρηξῶσιν. Ἀλλὰ μεταβελόντες γνώμην προσέδεσαν αὐτὴν οὐρᾷ ἵππου, καὶ περιέφερον ἐπὶ μίαν ὥραν ἀνὰ μέσον τῶν ἀγρῶν.

Φθὰς εἰς Παρισίους ὁ Μογγολφιέρος, διετάχθη ἵνα ἐκτελέσῃ τὸ πείραμα ἐν Βερσαλλίαις ἐνώπιον τοῦ βασιλέως τῇ 19 Σεπτεμβρίου. Περὶ τὰς δέκα τῆς πρωῆς, ἡ ἀπὸ Παρισίων εἰς Βερσαλλίας ἀγούσα ὁδὸς ἔγερμεν ἀμαξῶν καὶ καμμιγούς ὄχλου πορευομένου εἰς θέαν τῆς μεγίστης τῶν ἐξευρέσεων· ὁ δὲ βασιλεὺς κατέβη εἰς τὸ βῆμα μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, καὶ βολὴ τηλεβόλου προήγαγε ὅτι ἡ σφαῖρα ἦν ἐτοίμη πρὸς ἀναχώρησιν. Τὰ σχοινία ἐκόπησαν καὶ τὸ ἀερόπορον σφαῖρωμα ἐξυψώθη μετὰ τῶν μετὰ τοῦ πειράματος ἐπευρημούντος καὶ ἀλλοκάζοντος τοῦ πλήθους.

Ὁ Black, καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς ἐν Ἐδιμβούργῳ, εἶχεν ἀναγγεῖλαι εἰς τὰς σύγκλητάς του τῷ 1767, ὅτι κύστις πλήρης ὑδρογόνου ἀνυψοῦτο εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν, ἀλλ' οὐδέποτε

Saint Gall ἐν Ἑλβετίᾳ κατὰστημα χορτοφαγίας πρὸς σκοπὸν θεραπευτικόν, εἶνε πολυάριθμοι καὶ δικιτῶνται ἀποκλειστικῶς διὰ χεδρῶν, καρπῶν καὶ καθαρῶ ὑδατος. Ἐπὶ πλεόν δ' οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἶνε βρωμαλέοι, συνειθίζουσιν ἐνδικιτῶνται ἐν καθαρῷ ἀερί, ὑποβάλλονται καθ' ἐκάστην εἰς ψυχρολυσίας, δὲν καπνίζουσι, κοιμῶνται ἑνωρῆς, ἐξυπνοῦν λίαν πρῶτ, καὶ τεκνοποιοῦσι, παρέχοντες οὕτω τῇ πατρίδι αὐτῶν τέκνα ὑγιέστατα. Ἐν Ἀγγλίᾳ, τῷ τόπῳ τούτῳ τῶν ἰδιοτρόπων, ὑπάρχουσιν ἐπίσης πλῆθος ἄπειρον χορτοφάγων, οἵτινες ἐπὶ ὀλοκλήρους δεκάδης ἐνικυτῶν οὐδέποτε ἔφαγον τὸ κρέας.¹ Ἐν τινι μάλιστα συναθροίσει, τρισχίλιοι ἄνθρωποι περίπου ὤμωσαν νὰ μὴ φάγωσι οὐδέποτε κρέας, καὶ συνέστησαν πρὸς τοῦτο ζενοδοχεῖα φυτοφάγων, ἔθθα βλέπει τις τοὺς προσερχομένους ζωηρούς καὶ ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ διατελοῦντας.

Ἐν Γαλλίᾳ τὸ ζήτημα τῆς φυτοφαγίας δὲν ἀνεκυκλήθη εἰσέτι· οἱ Γάλλοι φαίνονται πρακτικώτεροι τῶν γειτόνων τῶν ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς τροφῆς καὶ οὐδέποτε θά θυσιάσωσι τὸν φασιγνόν των ἢ καὶ αὐτὸν τὸν προβάτειον μηρὸν, ἀπέκνυται ἔστω καὶ τοῦ καλλητέρου λαχάνου. Οὐ δὲν ἤττον ὁμως τὸ ζήτημα τοῦτο τῆς φυτοφαγίας ἀπησχόλησεν οὐκ ὀλίγον τοὺς Γάλλους σοφοὺς καὶ μάλιστα τελευταῖον, ὡς ἐκ τῆς δημοσιεύσεως ἐνικισίμου τινὸς διατριβῆς, ὑποστηρικθείσης ἐνώπιον τῆς ἰατρικῆς Σχολῆς τῶν Παρισίων ὑπὸ Ἀγγλίδος τινος λαχανοφάγου τῆς Κυρίας Kingsford ἐπεληρήθησαν τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τούτου ὁμοφώνως δ' ἀπεφάνησαν πάντες, ὅτι τὸ ἀνάμικτον σύστημα τῆς τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ ἄριστον πάντων καὶ διὰ τοῦ κ. H. de Parville ἀπεδέξαντο ὡς ἀρχὴν τὸ ni Creophagie ni Vegetarisme.

Ἡ διδάκτωρ Κυρία Kingsford ἐξετάζει ἐν τῇ ἐνικισίμῳ αὐτῆς διατριβῇ τὸ ζήτημα ὑπὸ καθαρὰν ἐπιστημονικὴν ἔποψιν, ἀποφεύγει ὅσον τὸ δυνατόν τὰς θεωρίας, φέρει πολλὰ παραδείγματα μακροβιότητος ἀνθρώπων, ἐπὶ πολλὰ

¹ Ἐν Λονδίῳ ὑπάρχει γυνὴ φυτοφάγος ἣτις πρὸ τριακονταετίας μόνον διὰ φυτῶν καὶ βλατῶν τρέφεται. Ἡ γυνὴ αὕτη ἔτεκε 15 τέκνα, ἐθῆλασεν αὐτὰ μόνη, εἶνε ὑγιεστάτη τὰ δὲ τέκνα τῆς ζωσιν ἅπαντα ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ. Μίαν μόνον λύπην αἰσθάνεται ἡ γυνὴ αὕτη ὅτι πολλὰ τῶν τέκνων τῆς δὲν ἠκολούθησαν τὸ ἑαυτῆς παράδειγμα τὸ τῆς φυτοφαγίας, ἀλλ' ἐγένοντο κρεωφάγα.

ἔτη μὴ φραγόντων κρέας, καὶ ἐπὶ τέλους ἀποκρίνεται ἐπὶ τῇ βίᾳ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐπιστημονικῶν δεδομένων ὅτι ἡ κρεωφαγία πρέπει ν' ἀποσκορακισθῇ, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος διὰ μόνον τῶν φυτικῶν οὐσιῶν πρέπει νὰ τρέφεται, ἂν ἐπιθυμῇ νὰ διαίτη τὸν βίον ἐν ὑγείᾳ, καὶ μακροημερεύσει.

Κατὰ τὴν Κυρίαν ταύτην τὸ σύστημα τῶν ὀδόντων τοῦ ἀνθρώπου ἐνδεικνύει ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπλάσθη, διὰ νὰ τρώγῃ οὐχὶ κρέας, ἀλλὰ λάχανα· παρατηρεῖ δὲ ὅτι τὸ αὐτὸ σύστημα ὀδόντων ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ πλησιέστερον τῷ ἀνθρώπῳ ζῶον τὸν Πίθηκον ὅστις ζῆ ἐν χεδρῶν καὶ ἐκ καρπῶν χωρὶς οὐδέποτε νὰ τρώγῃ τὸ κρέας. Οὐ μόνον οἱ πίθηκοι τοῦ νέου κόσμου, ἀλλὰ καὶ οἱ μεγάλοι πίθηκοι τῆς Ἀφρικῆς οἱ λεγόμενοι ἀνθρώπομορφοι, Senges anthropoides, οὐδέποτε τρώγουσι κρέας, ἀλλὰ διὰ χορτοφάγων ζῶων. Οἱ μέγιστοι κυνόδοκτοι τοῦ πίθηκου Γορίλλου Gorilla δὲν σημερινῶς εἶναι καὶ τὰ ζῶα ταῦτα εἶναι κρεωφάγα, τὸν ἀντικτίον ταῦτα διὰ καρπῶν, φύλλων, σπερμάτων, καὶ ῥιζῶν τρέφονται. Πλὴν μήπως οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ἢ καὶ οἱ ἔτι καὶ νῦν ἐν ἀγρίᾳ κατὰστάσει διατελοῦντες δὲν τρέφονται καθ' ἓν τρόπον καὶ οἱ πίθηκοι;

Οὐδεὶς ἀναντιρρήτως ὑπάρχει ἰσχυρίζομενος ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἄνευ κρέατος καὶ διὰ μόνον τῆς φυτικῆς αὐτοῦ τροφῆς· τὸν ἀντικτίον μάλιστα, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν χημικὴν σύνθεσιν τῶν φυτικῶν οὐσιῶν, θέλωμεν παρατηρήσει ὅτι αὐταὶ ἐξ ἀνθρακος, ὀξυγόνου, ὑδρογόνου, καὶ ἀζώτου συνιστᾶμεναι, παρέχουσιν εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν, τ' ἀπαραίτηται· ἀνεγκαίῃ στοιχεῖα, πρὸς συντήρησίν του. Τὸ ζήτημα ὁμως ὡς ὁ κ. de Parville τίθησι εἶνε ὅλως διάφορον· πρόκειται νὰ μῆθωμεν ποῖον τῶν δύο τούτων συστημάτων πρέπει νὰ προτιμᾷ ὁ ἄνθρωπος πρὸς διαστροφὴν του, τὸ κρέας, ἢ τὰ λάχανα; καὶ ποῖον ἐκ τούτων δύναται νὰ κερῆχῃ τῷ ἀνθρώπῳ περισσοτέραν δύναμιν. Τὸ ζήτημα τοῦτο θέλωμεν ἐξετάσει ἀκολουθοῦντες τὰς σοφὰς σκέψεις, ἃς ὁ κ. de Parville ἐκτίθησιν ἐν τῇ παντὸς λόγου ἀξίᾳ διατριβῇ αὐτοῦ τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἐφημερίδι τῶν Συζητήσεων τῆς 27 ἰουλίου 1880.

ZB.

(ἔπειτα συνέχεια)